

РЕЦЕНЗІЯ
на дисертаційну роботу Стечишина Юрія Віталійовича
на тему:
«Управління інформаційно-аналітичним забезпеченням системи
економічної безпеки банків»,
представлену на здобуття ступеня доктора філософії
в галузі знань 07 Управління та адміністрування
за спеціальністю 073 Менеджмент

Актуальність теми дисертаційного дослідження

Актуальність дисертаційного дослідження обумовлена тим, що в сучасних умовах соціально-економічної нестабільності, ризиків, невизначеності функціонування, організації фінансового сектору - банки знаходяться під потужним впливом факторів цифрового, технологічного розвитку, ринкового, конкурентного та інформаційного середовища, здатних призвести як до зміцнення фінансово-економічного потенціалу та ринкової позиції банківських установ, так і до завдання значних втрат та збитків. В цих умовах, забезпечення ефективного управління системою економічної безпеки банків є важливим завданням яке потребує врахування зовнішніх та внутрішніх факторів таких як стан та рівень інформаційно-аналітичного забезпечення, з метою формування та реалізації комплексних заходів управління.

Тема дисертаційної роботи актуальна. Обґрунтування здобувачем наукової проблеми – коректні.

Зв'язок роботи з державними (галузевими) науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано у відповідності з планом науково-дослідних робіт ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», а саме: НДР «Науково-методичні засади реалізації сучасних концепцій та технологій управління підприємствами, установами та організаціями в умовах економічного відновлення і глобалізованого розвитку» (номер державної реєстрації 0122U201378) де дисертантом узагальнено теоретичні підходи та надано практичні рекомендації щодо управління інформаційно-аналітичним забезпеченням системи економічної безпеки банків; проведено дослідження концептуально-методичних засад формування системи економічної безпеки банків, сформульовано авторське визначення системи економічної безпеки банку, з'ясовано сутність та складові управління інформаційно-аналітичним забезпеченням системи економічної безпеки банків та сформовано концептуальну модель організації інформаційно-аналітичного забезпечення системи економічної безпеки банку.

Наукова новизна досліджень і отриманих результатів

Здобувачеві вдалося успішно вирішити поставлене наукове завдання, суть якого полягала у обґрунтуванні теоретико-методичних засад та розробці науково-практичних рекомендацій щодо управління інформаційно-аналітичним забезпеченням системи економічної безпеки банків яке має важливе значення для розвитку сучасного менеджменту.

Результати наукової роботи здобувача відповідають вимогам освітньо-наукової програми.

У науковій роботі наявні результати які отримані здобувачем особисто. Отримані результати є новими, їх новизна полягає у наступному:

у перше:

- розроблено дуальну модель яка дає можливість здійснювати оцінювання процесу управління інформаційно-аналітичним забезпеченням системи економічної безпеки банків, з розрахунком інтегрального індексу управління інформаційно-аналітичним забезпеченням та розрахунком індексу змістової відповідності, що дає можливість проаналізувати стан та рівень економічної безпеки банку за фінансово-економічною, операційною, інформаційною, правовою, кадровою, репутаційною, фізичною, ринковою складовими системи економічної безпеки банку та з розрахунком загального інтегрального індексу управління інформаційно-аналітичним забезпеченням системи економічної безпеки банків, що забезпечує можливості для використання дуальної моделі, як для отримання об'єктивної і повної комплексної інформації про стан процесів управління та рівень економічної безпеки банків, так і здійснення моніторингу СЕБ банків;

- на засадах системного, комплексного, проблемно-орієнтованого та ризико-орієнтованого підходів сформовано механізм управління інформаційно-аналітичним забезпеченням банків, що являє собою певний комплекс методів та інструментів управління; та містить такі складові як: мету та завдання; наукові підходи та принципи на засадах яких здійснюється функціонування механізму; функції управління, методи, засоби, інструменти управління; нормативно-правове, науково-методичне, фінансове, матеріальне, техніко-технологічне забезпечення необхідні для функціонування механізму; інформаційні ресурси та інформаційні системи, що виступають джерелами надходження, зберігання і отримання інформації та безпосередньо процеси інформаційно-аналітичного забезпечення, які визначають та забезпечують порядок отримання, збору, обробки та аналізу інформації необхідної для підтримки прийняття управлінських рішень в забезпечення економічної безпеки банку.

Автором удосконалено: пріоритетні напрями управління, а саме організаційний, кадрово-компетентісний, техніко-технологічний цифровий

реалізація яких дасть можливість здійснювати розбудову та удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення системи економічної безпеки, оптимізувати роботу з автоматизацією систематизацією процесів діяльності та забезпечити оптимізацію, зменшення витрат кадрових, часових, фінансових ресурсів, забезпечити зростання якості, відповідності, повноти і своєчасності отримання інформації необхідної для прийняття обґрунтованих управлінських рішень; формалізований комплексно-організаційний підхід до впровадження моніторингу в інформаційно-аналітичному забезпеченні системи економічної безпеки банків, який забезпечує безперервний процес збору, обробки та аналізу інформації щодо стану та параметрів показників і складових системи економічної безпеки банку, що впроваджується на засадах комплексно-організаційного, процесного і системного наукових підходів та принципів, та забезпечує безперервний процес оцінювання економічної безпеки; ідентифіковано складові та показники за фінансово-економічною, інформаційною, кадровою, операційною, правовою, репутаційною, фізичною та ринковою складовими – збір, дослідження та аналіз яких, дасть можливість здійснювати процеси інформаційно-аналітичного забезпечення системи економічної безпеки; узагальнено теоретичні підходи до управління інформаційно-аналітичним забезпеченням системи економічної безпеки банків, серед яких системний, змістовий, структурний, функціональний, ресурсний та інші наукові підходи та обґрунтовано застосування комбінаторно-аналітичного підходу, спрямованого на вивчення сукупності об'єктів та множин дій внутрішніх та зовнішніх факторів небезпеки та залежності між ними із застосуванням комплексу аналітичних методів дослідження інформації за всіма складовими функціонування системи економічної безпеки банків.

У дисертації набули подальшого розвитку: концептуально-методичні засади формування системи економічної безпеки банків та сформульовано авторське визначення, відповідно до якого система економічної безпеки банку є сукупністю складових та елементів системи економічної безпеки, методичного, нормативно-правового, фінансового, матеріального та кадрового забезпечення, механізму, методів та засобів, що забезпечують вплив суб'єктів економічної безпеки на об'єкти управління з метою забезпечення належного рівня економічної безпеки банків на засадах системного, структурного, ситуативного, функціонального, гармонізаційного, конкурентного, адаптивного та інформаційно-комунікаційного наукових підходів і принципів та з широким використанням цифрових і технічних засобів; концептуальна модель організації інформаційно-аналітичного забезпечення системи економічної безпеки банку; аналіз стану розвитку банків та здійснене аналітичне опрацювання даних за фінансовою, економічною, інформаційною, кадровою, операційною, правовою, репутаційною, фізичною та ринковою складовими, що виступають основою формування фактологічної бази

для прийняття управлінських рішень у всіх сферах функціонування банку, його операційної, маркетингової, інформаційної діяльності.

Текст роботи викладено логічно та послідовно і вона справляє добре враження. В роботі зроблено висновки підтверджені результатами дослідження. Дисертаційна робота має чітку структуру, логічний виклад матеріалу, достатнє та повне графічне оформлення.

Загалом, автором проведена ґрунтовна робота щодо аналізу та опрацювання представленого матеріалу. Особливим здобутком автора, що має наукове та науково-практичне значення, на наш погляд є представлена дуальна модель оцінювання управління інформаційно-аналітичним забезпеченням системи економічної безпеки банків, яка забезпечує можливість проведення комплексної оцінки процесів управління інформаційно-аналітичним забезпеченням.

Наукове обґрунтування наявних результатів є методологічно-коректним та достатнім. Наукову новизну та інноваційність проведених досліджень підтверджено довідками про впровадження.

Аналіз структури і змісту дисертації

Структура дисертації є загальноприйнятною. Матеріали дисертації викладено на 311 сторінках, із них 236 сторінок основного тексту, проілюстровано 24 таблицями та 23 рисунками.

Робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних літературних джерел (останній містить 250 найменувань) та додатків.

У «Вступі» у стислій формі викладено актуальність теми, зв'язок з науковими програмами, мету і завдання дослідження, наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, особистий внесок здобувача, апробацію результатів дисертації, публікації.

У першому розділі досліджено концептуально-методичні засади формування системи економічної безпеки банків та сформульовано авторське визначення системи економічної безпеки банку, з'ясовано сутність та складові інформаційно-аналітичного забезпечення системи економічної безпеки банків та сформовано концептуальну модель організації інформаційно-аналітичного забезпечення системи економічної безпеки банку; узагальнено теоретичні підходи до управління інформаційно-аналітичним забезпеченням системи економічної безпеки банків.

У другому розділі проведено аналіз стану розвитку банків та виявлено загрози економічної безпеки, ідентифіковано складові та показники інформаційно-аналітичного забезпечення системи економічної безпеки банків;

розроблено модель та здійснено оцінювання процесів управління інформаційно-аналітичним забезпеченням системи економічної безпеки банків.

У третьому розділі роботи обґрунтовано пріоритетні напрями управління інформаційно-аналітичним забезпеченням системи економічної безпеки банків; сформовано механізм управління інформаційно-аналітичним забезпеченням системи економічної безпеки банків, формалізовано комплексно-організаційний підхід до впровадження моніторингу в інформаційно-аналітичному забезпеченні системи економічної безпеки банків.

Результати досліджень проілюстровано таблицями, рисунками, що суттєво полегшує науковий аналіз дисертації і сприяє кращому ознайомленню з наведеним у них фактичним матеріалом.

Завершується дисертація цілісними, логічними, обґрунтованими та розгорнутими висновками, які підкреслюють наукову новизну та практичну цінність проведених досліджень. Вони викладені в логічній послідовності відповідно до мети та поставлених завдань, повністю відповідають змісту власних досліджень і засвідчують досягнення дисертантом поставленої мети. Оцінюючи позитивно актуальність, новизну, наукову та практичну цінність дисертації в цілому висновки і пропозиції, слід зауважити, що вони науково обґрунтовані.

Представлена робота оформлена та виконана на належному методичному рівні, згідно існуючих вимог. Дисертація є завершеною науковою працею, в якій вирішено важливе наукове завдання. Це дало змогу сформулювати теоретичні наукові положення, отримати прикладні результати та прийти до науково-практичних висновків.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій

Мета дисертації полягала у науковому обґрунтуванні теоретико-методичних засад та розробці науково-практичних рекомендацій з управління інформаційно-аналітичним забезпеченням системи економічної безпеки банків.

Поставлену мету автор досягнув шляхом вирішення чітко визначених багатопланових наукових завдань із використанням сучасних високоспеціалізованих та класичних методів дослідження: аналізу, узагальнення, синтезу; дедукції, абстрагування; порівняння; статистичного аналізу; методу експертних оцінок; методу моделювання; та наукових підходів таких як: системний, процесний, ситуаційний, стратегічний, структурний, комплексний, функціональний, кількісно-статистичний, адаптивний, нормативний, маркетинговий, цільовий, гармонізаційний, конкурентний, адаптивний, інформаційно-комунікаційний та інші наукові підходи.

Дисертація базується на нормативно-правових актах, офіційно опублікованій інформації Державної служби статистики України, даних

Національного Банку України, Міністерства фінансів України, працях провідних учених за напрямком наукового дослідження, інформації та матеріалах мережі Інтернет, власних розрахунках автора. Отже, ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, представлених в дисертації є достатньо високим.

Практичне значення одержаних результатів для науки і практики

Основні теоретико-методологічні та науково-прикладні положення, розробки, рекомендації та висновки, що були зроблені в дисертації мають вагоме практичне значення та можуть бути використані в управлінні інформаційно-аналітичним забезпеченням системи економічної безпеки банків та сприятимуть зростанню результативності, ефективності організацій установ банківської діяльності, фінансової сфери, загалом.

Практичне значення одержаних результатів підтверджується довідками впровадження науково-практичних рекомендацій Львівською районною радою Львівської області (довідка № 21 від 30.10.2025 р.); Приватним підприємством «СІМАТ» (довідка № 35/25 від 23.10.2025 р.); Товариством з обмеженою відповідальністю (ТОВ) «ПЕЙФОРС» (довідка № 74 від 28.10.2025 р.); АТ «Кредобанк» (довідка від 23.12.2025 р.) у практичній діяльності зазначених організацій. Результати дисертаційного дослідження мають значну практичну цінність для діяльності банків, організацій закладів фінансової сфери; державних установ, аналітичних центрів та інших організацій, діяльність яких пов'язана із управлінням в сфері фінансів та банківської діяльності.

Повнота викладення матеріалів досліджень в опублікованих працях

Основні положення та результати дисертаційного дослідження опубліковані у 11 наукових працях загальним обсягом 6,27 др. арк., з яких особисто автору належить 6,27 друк. арк., у тому числі 4 статті у наукових фахових виданнях України, 1 - у виданні іноземних держав та 6 публікацій в інших виданнях. Результати досліджень було оприлюднено на шести наукових конференціях, що свідчить про ознайомлення наукової громадськості з основними положеннями дисертації Стечишина Юрія Віталійовича.

Дотримання принципів академічної доброчесності

Дисертаційна робота відповідає принципам академічної доброчесності, визначеним Законом України «Про освіту» та чинними нормативними документами у сфері вищої освіти. Усі джерела, використані в дисертації, наведені коректно, з дотриманням авторського права. Наукова праця містить посилання на джерела інформації у випадку використання ідей, розробок, тверджень, відомостей, статистичних даних, відповідає нормам законодавства про

авторське право і суміжні права, відображає прагнення автора надати достовірну інформацію про результати власної наукової роботи з питань розроблення і наукового обґрунтування теоретико-методичних і прикладних засад управління інформаційно-аналітичним забезпеченням системи економічної безпеки банків.

У публікаціях автора зазначено його особистий внесок, а зміст дисертації засвідчує високий рівень академічної культури, самостійності виконання дослідження і дотримання етичних принципів наукової діяльності. Дотримання принципів академічної доброчесності у дисертаційній роботі не викликає сумнівів і підтверджує належний рівень її підготовки.

Питання для дискусійного обговорення та недоліки дисертації щодо її змісту та оформлення

До основних положень, які, на наш погляд, є питанням наукової дискусії, належать такі:

До основних положень, які, на наш погляд, є дискусійними належать такі:

1. У підрозділі 1.1 у досліджуючи концептуально-методичні засади формування системи економічної безпеки банків недостатньо розкрито та представлено на рис.1.1. в переліку «Структури та складових системи економічної безпеки банків» процесний підхід до управління, який має важливе значення в розбудові та функціонуванні систем економічної безпеки загалом та банківських структур зокрема.

2. У підрозділі 1.2. досліджуючи складові, елементи та етапи інформаційно-аналітичного забезпечення системи економічної безпеки банку, на наш погляд, доцільно було б деталізувати вплив та значення джерел надходження інформації які використовувалися в процесі аналізу, а саме надходження інформації з автоматизованої банківської системи та її операційних підсистем таких як: операційна діяльність; валютні операції; кредитні операції; робота з цінними паперами; операції з депозитами; системи обліку; касові операції; робота з картками; ведення звітності.

3. Досліджуючи у підрозділі 1.3. «Наукові підходи до управління інформаційно-аналітичним забезпеченням системи економічної безпеки банків» авторові слід було б виділити із представленого переліку ключові підходи та обґрунтувати свою позицію, а також більш детально розкрити вплив та значення знаннєвого підходу до управління інформаційно-аналітичним забезпеченням системи економічної безпеки банків, як процесу генерування отримання нових знань, інтелектуальних ресурсів.

4. Підрозділ 2.1. дещо перевантажений фінансово-економічною інформацією діяльності банківської системи країни, і містить значний обсяг табличних даних проведеного автором аналізу статистичних та фінансово-

Проте, зазначені дискусійні питання не зменшують позитивної оцінки роботи, її наукової цінності, актуальності та практичного значення.

Загальний аналіз роботи підтверджує самостійність і цілісність проведеного дослідження, його актуальність та науковий рівень, теоретичне і практичне значення. Наукові положення, висновки та рекомендації, зазначені в роботі, достатньо повно викладено в опублікованих здобувачем наукових працях. Отримані здобувачем Стечишиним Юрієм Віталійовичем результати мають істотне значення для галузі знань 07. «Управління та адміністрування».

Рецензент:

Kyr

Кириченко О.С.

Підпис Видириченко В. С. засвідчук
Директор Департаменту кадрів Вищого навчального закладу

“Університет економіки та права “Крок”

Александр Паранюк
М. 05.20.26 р.